

Senâullah Pânîpetî ve ‘et-Tefsîrû’l-Mazharî’ Eserinde Kıraat Olgusu

Ali Lateef Hammoodi

 <https://orcid.org/0009-0000-8237-6711> | ali81.lateef42@gmail.com

Doktora Öğrencisi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Türkiye

Öz

Bir millet, ancak ilim insanları ve âlimleri ile ve bu âlimlerin takdir ve tebci edilmeleri ve fazilet ve konumlarının ortaya konulması ile kalkınıp gelişebilir. Bu nedenle projektörleri, eşsiz bir âlim ve büyük bir fakih olan ve aynı zamanda tefsir ve fıkıh ilimleri başta olmak üzere dini ilimlerin her alanında çok güçlü bir derinliğe sahip olan İmam el-Mazharî ve onun metodolojisine tutmak gerekmektedir. Müellifin et-Tefsîrû’l-Mazharî adlı eseri, çok çeşitli ilimleri içermesi nedeniyle tefsir alanında kaleme alınmış en güzel eserlerden birisidir. Onun öne çıkan bazı ayrıcalıkları eseri diğerlerinden farklı kılmıştır. Bu tefsirde, imamın her ilim alanındaki yol ve yöntemini ortaya koyacak çok sayıda enfes ve değerli bilgi yer almaktadır ki bu dağınık bilgileri derleyip toplayacak ve kıraat yönleri üzerinde duracak araştırmacılara ihtiyaç bulunmaktadır. Özellikle biyografi kitaplarının onun sadece ad, lakap ve eserlerinin isimlerini zikretmekle yetindiklerini ve ailesi ve yetiştirdiği ortam hakkında çok fazla bilgiye yer vermediklerini görünce bu konudaki arzular daha da artmıştır. Çalışmada; imamın ilim yolundaki seyahatleri, hocaları, öğrencileri, eserleri ve fıkhi mezhebinden bahsedilmiş, ardından tefsiri tanıtılarak bu tefsiri telif etme sebeplerine değinilmiştir. Daha sonra, müellifin tefsirinde; nüzul sebeplerini zikretmesi, dilsel yönleri ele alması, şiirleri delil göstermesi, gramer kurallarını kanıt olarak alması, usuli meselelere ilgisi, hadislerin sıhhat ve zayıflık derecelerine önem vermesi, fıkhi konularda ihtilafın asıl nedenlerine değinmesi, icma ve ittifak konularını ele alması, kelimelerin sözlük ve terim anlamlarını zikretmesi, ahkam ayetlerinin tefsirinde farklı konulara değinmesi, fıkhi görüşler arasında tercihte bulunması, ahkam ayetlerinde nâsih ve mensuhtan bahsetmesi ve gene ahkam ayetlerinin tefsirinde kendisinden önceki âlimlerin görüşlerine yer vermesi gibi müellifin tefsirinde izlediği yol ve yöntemi ele alınmıştır. Aynı zamanda bu çalışmada, kıraatler ilmiyle ilişkili olduğundan, İmam Mâzharî, ayetlerin tefsirinde kıraatler ilmine büyük önem vermiştir, kıraatler arasında tercih yapma ve bu tercihin dayandığı kriterleri ele almıştır. Kıraatler ilminin ve Kur’an tefsiriyle ilişkisinin önemi nedeniyle, bu çalışma bu değerli alimin hayatını ve ilim arayışındaki yolculuğunu, hocalarını ve talebelerini ele almaktadır; çünkü bu büyük alimin bu ilimdeki katkıları büyüktür. Bu ilmin tanımlanması ve kıraatlerin farklılıklarının ve gelişiminin açıklanması, kıraatlerin tefsire etkisi ve bazı terimlerin tanımlanması gerekmektedir. Örneğin: Kıraat ile rivayet, yol ve yüzey arasındaki farklar ve bu ilme özgü bazı terimlerin tanımlanması, kıraatlerin kabulü açısından kıraatlerin kategorilerine ve tefsir açısından kıraatlerin kategorilerine ve kıraatlerin farklılığından kaynaklanan hikmetlerin ele alınması gerekmektedir.

* Bu çalışma Prof. Dr. Şaban KARASAKAL danışmanlığında yürütülen “Mazharî Tefsirinde Kıraat Olgusu” başlıklı doktora tezi esas alınarak hazırlanmıştır (Doktora Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Türkiye, 2024).

Anahtar Kelimeler

Tefsir, Kıraat Farklılıkları, Rivayet, Kıraat, Müfessir, et-Tefsîrû'l-Mazharî'.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Senâullah Pânîpetî ve 'et-Tefsîrû'l-Mazharî' Eserinde Kıraat Olgusu" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	08.08.2024
Kabul Tarihi	22.08.2024
Yayın Tarihi	31.08.2024
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat
Araştırma Alanı	Tefsir, Kıraat
Sempozyum	:
Adı	4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/603
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	7. Oturum - 27 Ağustos 2024 Tuesday 21:00 - 22:10
Telif Hakkı	© 2024 Ali Lateef Hammoodi. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Hammoodi, Ali Lateef. "Senâullah Pânîpetî ve 'et-Tefsîrû'l-Mazharî' Eserinde Kıraat Olgusu". 4. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 91-94. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

The Case of Recitations in Work 'Tafsîr al-Mazharî' of Thanaullah Panipati

Ali Lateef Hammoodi

 <https://orcid.org/0009-0000-8237-6711> | ali81.lateef42@gmail.com
Ph.D. Student, Bolu Abant İzzet Baysal University, Bolu, Türkiye

Abstract

A nation can only develop and improve with its scholars and scholars and with the appreciation and admiration of these scholars and the display of their virtues and positions. Therefore, it is necessary to direct the spotlights to al-Mazharî and his methodology, who is a unique scholar and a great jurist and who also has a very strong depth in every field of religious sciences, especially in the sciences of tafsir and jurisprudence. The author's work Tafsir al-Mazharî is one of the most beautiful works written in the field of tafsir because it includes a wide variety of sciences. Some of its prominent privileges make the work different from others. This tafsir contains a lot of exquisite and valuable information that will reveal the imam's path and method in every field of science, and there is a need for researchers who will compile and collect this scattered information and focus on the aspects of recitation. Especially when we see that the biography books are content with mentioning only his name, nicknames, and the names of his works and do not give much information about his family and the environment in which he was raised, the desire for this subject has increased even more. In the study; the journeys of the imam on the path of knowledge, his teachers, students, works and his school of jurisprudence are mentioned, then his commentary is introduced and the reasons for writing this commentary are mentioned. Later, in the author's commentary; The author's way and method in his interpretation have been discussed, such as mentioning the reasons for revelation, addressing linguistic aspects, citing poems as evidence, taking grammatical rules as evidence, his interest in procedural issues, giving importance to the degrees of authenticity and weakness of hadiths, touching upon the main reasons for disagreement in jurisprudential issues, addressing the issues of ijma and unanimity, mentioning the lexical and terminological meanings of words, touching upon different issues in the interpretation of the verses of rulings, making choices between jurisprudential opinions, mentioning abrogated and abrogated in the verses of rulings, and again including the views of the scholars before him in the interpretation of the verses of rulings. Also, in this study, since it is related to the science of recitations, Mazharî gave great importance to the science of recitations in the interpretation of verses, and he dealt with making choices between recitations and the criteria on which this choice is based. Due to the importance of the science of recitations and its relationship with the interpretation of the Qur'ân, this study examines the life of this valuable scholar and his journey in the search for knowledge, his teachers and students; because the contributions of this great scholar to this science are great. It is necessary to define this science and explain the differences and development of recitations, the effect of recitations on interpretation, and the definition of some terms. For example: The differences between

recitation and narration, path and surface and the definition of some terms specific to this science, the categories of recitations in terms of acceptance of recitations, and the categories of recitations in terms of interpretation and the wisdoms arising from the differences of recitations should be addressed.

* This study is extracted from my doctorate dissertation entitled “The Case of Recitation in the Tafsir al-Mazhari”, supervised by Prof. Dr. Şaban KARASAKAL (Ph.D. Dissertation, Bolu Abant İzzet Baysal University, Bolu, Türkiye, 2024).

Keywords

Tafsir, Recitations Differences, Rivayah, Qiraat, Mufasssir, Tafsir al-Mazhari.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “The Case of Recitations in Work ‘Tafsir al-Mazhari’ of Thanauallah Panipati” presented at the Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2024-08-08
Accepted	2024-08-22
Published	2024-08-31
Category	Art & Humanities, Religion & Theology
Research Area	Religious Studies, Tafsir - Qirā’ah
Conference	:
Title	4th Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/603
Location & Date	Online - August 26-31, 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 7 - August 27, 2024, Tuesday 21:00 - 22:10
Copyright	© 2024 Ali Lateef Hammoodi. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Hammoodi, Ali Lateef. “The Case of Recitations in Work ‘Tafsir al-Mazhari’ of Thanauallah Panipati”. <i>The 4th Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 91-94. Ankara: Oku Okut Press, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54